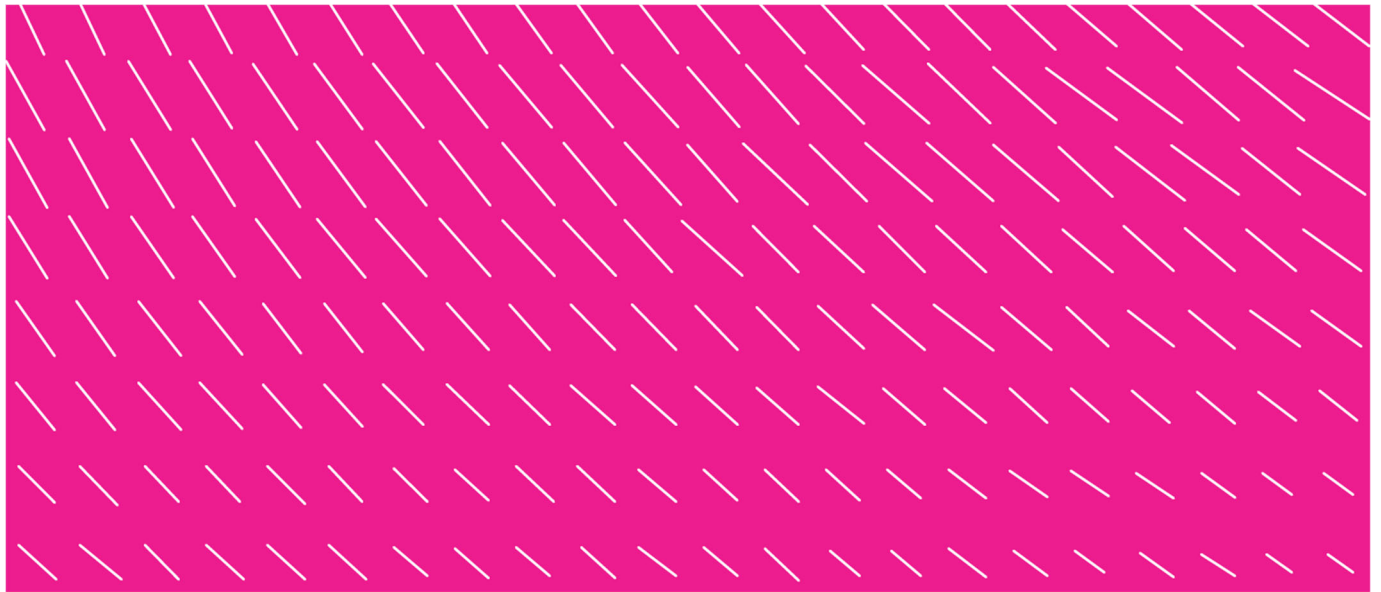

PANKKIBAROMETRI III/2022

31.8.2022

Sisällysluettelo

1 Kotitalouksien luotonkysyntä heikkenee edelleen	4
2 Yritysten luotonkysyntä heikkenemässä sekin jonkin verran	7

Pankkibarometri

Finanssiala ry (FA) kysyy neljännesvuosittain Pankkibarometrin avulla pankinjohtajien käsityksiä ja odotuksia luotonkysynnän ja eri sijoitusmuotojen kehityksestä. Barometri toteutetaan nettikyselynä.

Vastaajina on muun muassa pankin- ja konttorinjohtajia, konttorien esimiehiä ja luottopäälliköitä. Barometrikysely lähetetään seuraaville pankeille: Nordea, OP Ryhmä, Danske Bank, Aktia Pankki, Handelsbanken, Säästöpankkiryhmä, POP Pankki -ryhmä, Ålandsbanken, Oma Säästöpankki, Hypo, SEB ja S-Pankki. Vastaajien lukumäärät vastaavat pääpiirteissään pankkien markkinaosuuksia Suomessa.

Pankkibarometriin III/2022 saatiin yhteensä 57 kpl vastauksia, joista 27 kpl oli yritysasiakkaista vastaavilta pankinjohtajilta ja 30 kpl henkilöasiakkaista vastaavilta pankinjohtajilta.

Raportissa tulokset esitetään saldolukuina tai prosenttiosuuksina kaikista vastaajista. Saldoluvut lasketaan vähentämällä positiivista kehitystä ennakoivien vastausten prosenttiosuudesta negatiivista kehitystä ennakoivien vastausten prosenttiosuus. Luotonkysynnän kehitystä kuluvalle ja seuraavalle vuosineljänneksellä koskevissa kysymyksissä vertailukohtana on vuotta aiempi vuosineljännes.

Barometrikysely III/2022 tehtiin 9.-26.8.2022.

Lisätietoja: Johtava asiantuntija Mariia Somerla, puh. 020 793 4292 ja analyttikko Kimmo Koivisto, puh. 020 793 4257.

Tiivistelmä

Tätä raporttia kirjoitettaessa Venäjän sotatoimet Ukrainassa ovat jatkuneet jo yli puoli vuotta. Sodan seurannaisvaikutukset näkyvät kaikissa saldoluvuissa. Erityisesti energian hinnan poikkeuksellinen nousu kurittaa kaikkia. Nopeasti kohonneen inflaation vuoksi on koroissa tuntuva nousupainetta. Monta vuotta hyvin matalista koroista nauttineilla kotitalouksilla on totutteleminen aiempaa korkeampiin korkoihin.

Finanssiala ry:n tuoreen Pankkibarometrin mukaan kotitaloudet ovat kysyneet luottoja kesän 2022 aikana huomattavasti vähemmän kuin vuosi sitten. Pankinjohtajien odotukset kotitalouksien lainanottohalukkuudesta syksyille 2022 ovat yhtä karuja: yksikään vastaajista ei odota kysynnän vilkastuvan. Tarpeen lainojen joustomahdollisuuksien käytölle nähdään kasvavan.

Myös yritysten usko tulevaan on koetuksella. Kesän 2022 aikana luottoja on kysytty jonkin verran vähemmän kuin viime vuonna samaan aikaan. Syksyn 2022 luotonkysyntää koskevat pankinjohtajien odotukset ovat nekin alavireiset, vaikka saldoluku nousi vähän, -15 pisteeseen. Yritysten investointien rahoittaminen lainarahalla vähenee barometrin mukaan selvästi.

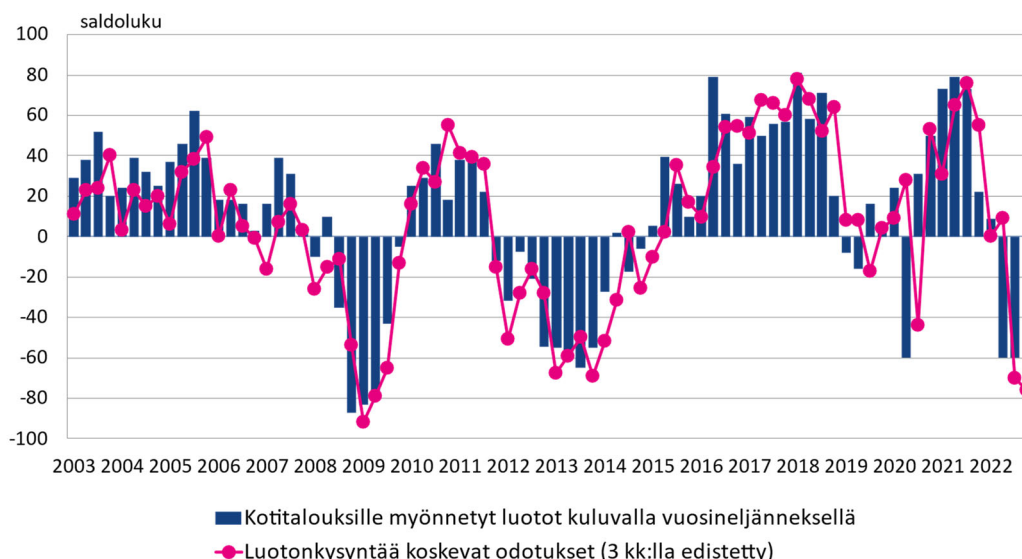
Kotitalouksien sijoituskohteiden suosiokäyrissä aiemmin tapahtunut käänne vahvistui. Tulevaan varaudutaan talletuksilla, muiden sijoitusten suosio on vähenemässä.

1 Kotitalouksien luotonkysyntä heikkenee edelleen

Pankkibarometrin vastaajat arvioivat, että kotitalouksien luotonkysyntä on ollut vuoden 2022 kolmannella neljänneksellä huomattavasti vähäisempää kuin viime vuoden vastaavana ajankohtana (kuvio 1.). Kysyntää kuvaava saldoluku pysyi ennallaan -60 pisteessä. Pitkän aikavälin keskiarvosta¹ (+17) ollaan siis hyvin kaukana. Tähän vaikuttaa osaltaan se, että vertailuajankohtana luotonkysyntä oli vilkasta.

Odotukset kotitalouksien luotonkysynnästä vuoden 2022 syksyille ovat nekin vahvasti miinuksella. Luotonkysynnän odotuksia kuvaava saldoluku laski -70 pisteestä -76 pisteeseen. Yksikään vastaajista ei odota kysynnän vilkastuvan. Tätä alempia saldolukuja on nähty aiemmin vain vuonna 2008 alkaneen finanssikriisin aikana.

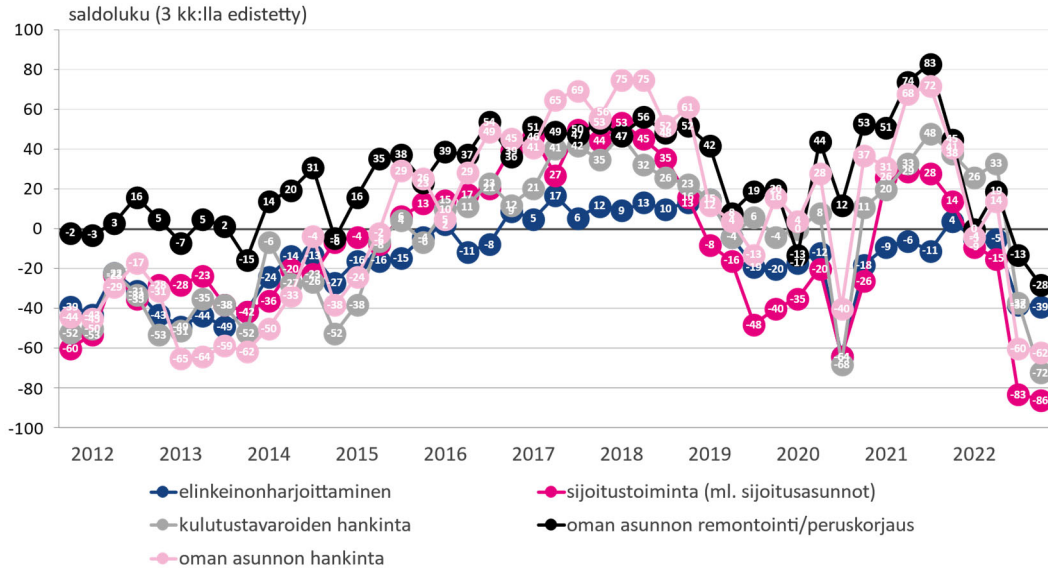
Kuvio 1. Kotitalouksien luotonkysyntä kuluvalle ja seuraavalla vuosineljänneksellä

Kaikkien luoton käyttötarkoitusten saldoluvut heikkenivät edelleen (kuvio 2.). Oman asunnon remontointiin otettavien lainojen vilkastumiseen uskoi sentään pari vastaajaa, mutta muihin käyttötarkoituksiin otettavien lainojen odotukset olivat valtaosin vain heikkeneviä. Sekä kulutustavaroiden hankintaan että oman asunnon remontointiin otettavien lainojen odotukset vajosivat omaan historiaansa nähden hyvin alas. Sijoituslainojen ottohalukkuuden saldoluku oli kaikkien aikojen alhaisin.

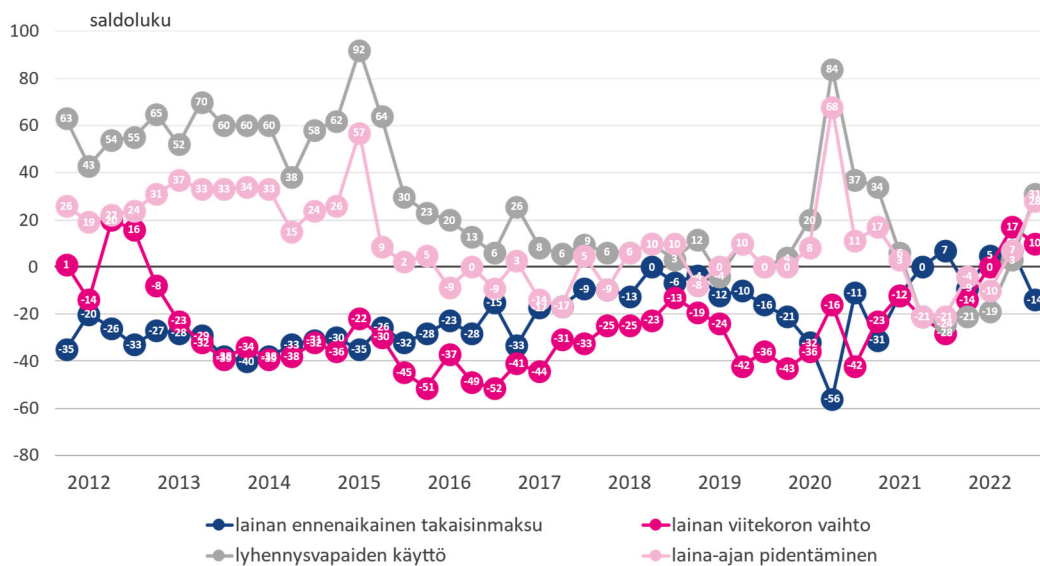
¹ Vuosien 1997–2022 keskiarvo.

Kuvio 2. Odotukset kotitalouksien luotonottohalukkuudesta luoton käyttötarkoituksittain seuraavalla vuosineljänneksellä

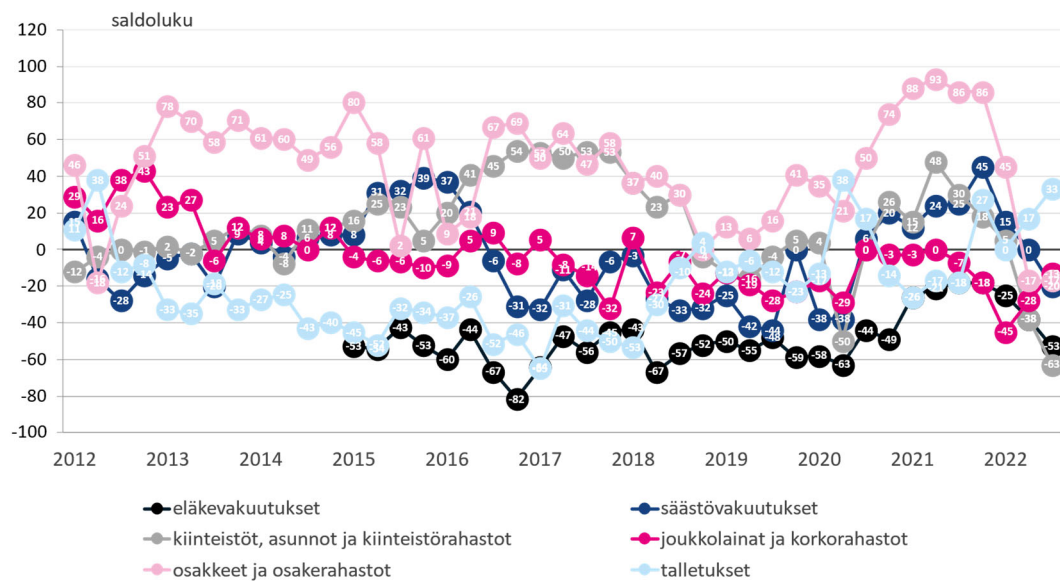
Lainanhoidon joustomahdollisuuksista lyhennysvapaat ja laina-ajan pidentäminen ovat taas nousussa. Sen sijaan lainojen ennenaikaisen takaisinmaksun saldoluku palasi miinukselle. Edellisen kyselyn aikana yleisin asuntolainojen viitekorko, 12 kk euribor, nousi nopeasti positiiviseksi. Kehitys on tämän kyselyn aikana jatkunut nousevana, joten lainan viitekoron vaihdon arvioidaan olevan edelleen hiukan kasvava joustomahdollisuus (kuvio 3.).

Kuvio 3. Joustomahdollisuuksien käyttö kotitalouksien lainanhoidossa tällä hetkellä

Eri sijoituskohteiden suosiokäyrät jatkoivat heikkenemistään lukuun ottamatta talletusten suosiota, joka koheni. Markkinoiden epävarmuus jatkuu vieläkin, ja epävarmoina aikoina yleensä turvaudutaan talletuksiin/käteiseen. Osakkeiden suosion jyrkkä alamäki katkesi, mutta saldoluku oli silti negatiivinen, -17 pistettä (kuvio 4.). Asunto- ja kiinteistösijoitusten suosio oli nyt alimmillaan barometrikyselyn historian aikana, johtuen asuntomarkkinoiden alavireestä.

Kuvio 4. Eri sijoituskohteiden suosio kotitalouksien keskuudessa tällä hetkellä

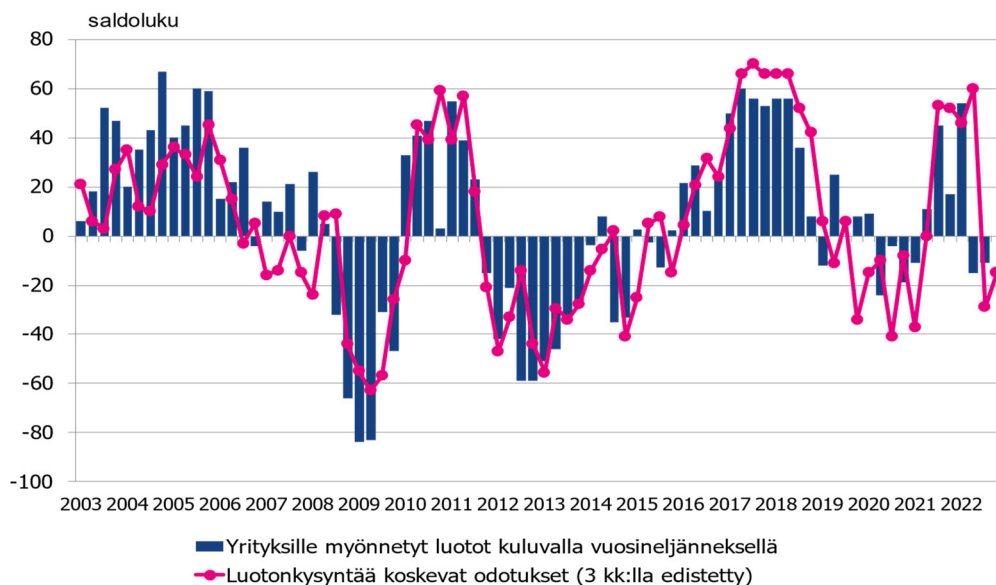

2 Yritysten luotonkysyntä heikkenemässä jonkin verran

Pankkibarometrin vastaajat arvioivat, että yritykset ovat kysyneet kesän 2022 aikana luottoja hieman viime vuoden vastaavaa aikaa vähemmän. Saldoluku nousi -15 pisteestä -11 pisteeseen (kuvio 5.) ja alitti jälleen pitkän ajan keskiarvonsa (13)².

Yritysten luotonkysynnän odotukset syksyille 2022 ovat edelleen heikohkot. Saldoluku tosin nousi -29 pisteestä -15 pisteeseen, mutta silti tuo tarkoittaa, että kysyntä heikkenee. Kuten edellisessäkin barometrissa, lähes puolet vastaajista odottaa kysynnän laimenevan.

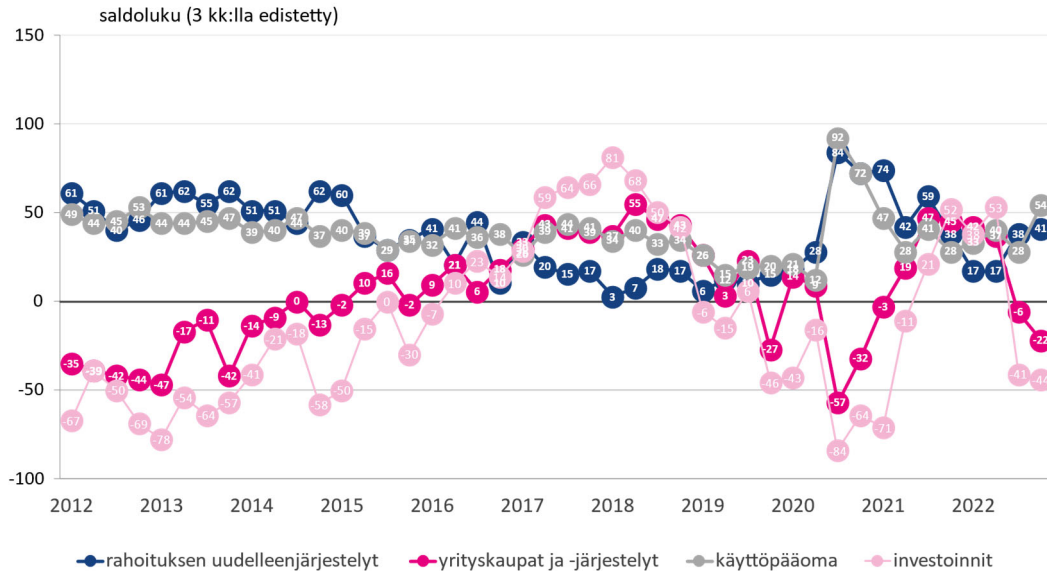
Kuvio 5. Yritysten luotonkysyntä kuluvalle ja seuraavalla vuosineljänneksellä

Taloustilanteen ja -näköymien heikkeneminen heijastuu yritysten luotonkysyntää koskevissa odotuksissa. Investointeihin käytettävien luottojen kysynnän odotetaan alenevan syksyn 2022 aikana vuodentakaiseen verrattuna. Myös yrityskauppoihin ja -järjestelyihin käytettävien lainojen kysynnän odotetaan vähenevän (kuvio 6.). Käyttöpääomaan ja rahoituksen uudelleenjärjestelyihin tarvittavien lainojen ottohalukkuuden arvioidaan sen sijaan lisääntyvän.

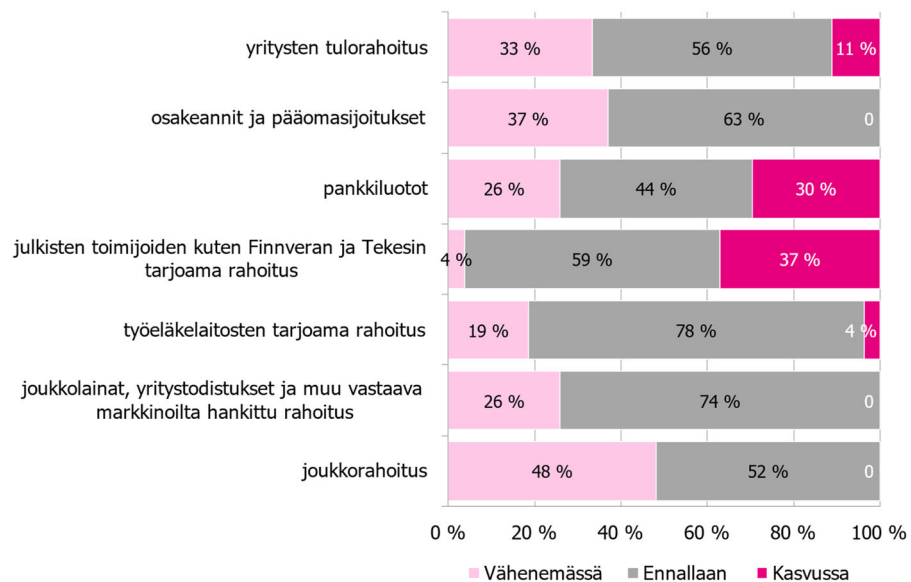
² Vuosien 1997–2022 keskiarvo.

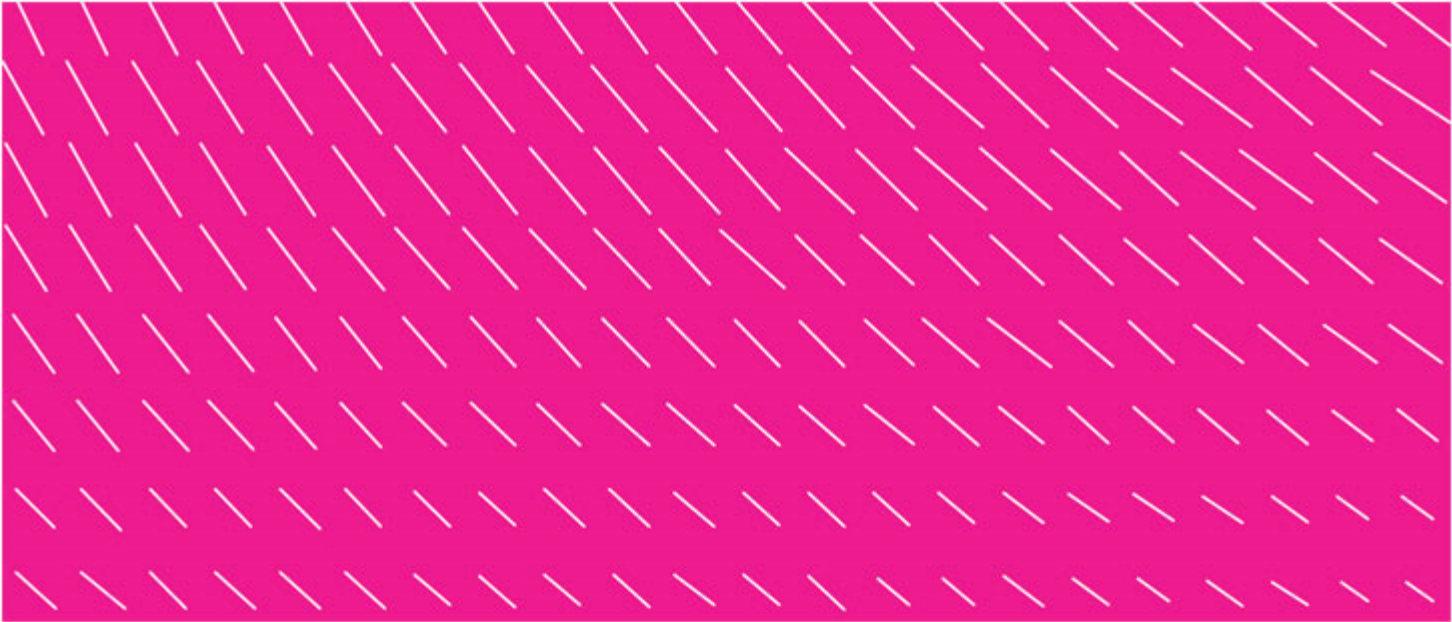
Kuvio 6. Odotukset yritysten luotonottohalukkuudesta käyttötarkoituksittain seuraavalla vuosineljänneksellä

Pankkibarometrin vastaajien mukaan yritysten rahoituslähteistä julkisen rahan käyttö on selvimmin kasvussa. Myös pankkiluottojen osalta on päästy jo kasvun puolelle. Kaikki muut rahoitusmuodot ovat selvästi vähenemässä (kuvio 7.).

Kuvio 7. Eri rahoitusmuotojen käytön kehitys tällä hetkellä yritysten keskuudessa

Finanssiala ry
Itämerenkatu 11-13
00180 Helsinki
www.finanssiala.fi

